

Liker De Kjærstad?

Det er sagt og skrevet mye om hvor fint det er å arbeide lenge på samme sted, om det nære kjennskapet til pasientene og alt det der. Her er en historie om det som kanskje kan kalles nærblindhet. Heldigvis også om å bli seende.

Jeg er glad i å lese. Ofte havner jeg i samtale med pasienter om bøker vi har hatt en felles opplevelse av, ikke sjeldent med direkte relevans til innholdet i konsultasjonen. Slik har nok mange kolleger det. Så er det selvsagt noen pasienter man ikke snakker litteratur med...

Aina er en av de jeg har hatt jevnlig kontakt med i snart ti år. Jeg arvet henne fra min forgjenger. Hun er en litt tung dame – i alle betydninger av ordet – på snart femti år. Journalen hennes er tykk av triste opplysninger, de vanlige tingene: vanskelig oppvekst, manglende skolegang, smerter, nerveproblemer i form av angst - og trygd. Aina kan ikke kalles asosial, men lever tilbaketrukket alene i huset der foreldrene bodde. Hun har hatt en liten vaskejobb ved siden av trygden. Den skjøtter hun samvittighetsfullt. Så har hun en hund som hun er svært glad i. Til meg kommer hun for å få nødvendige medisiner og en somatisk sjekk i ny og ne. Hun er hyggelig å snakke med, men litt sjener. Jeg har pleid å spørre etter hunden og om jobben hennes. Hunden har det alltid bra, og hun liker fortsatt jobben. Takk for i dag. Aina er i alle fall ingen vanskelig pasient.

For et års tid siden skjedde det noe. Hun fikk isjas. Ingen stor dramatikk, men det var klart for oss begge at hun ikke kunne vaske på noen uker. «Det blir kanskje lange dager for deg nå,» sa jeg. «Ja, eg får skaffe meg meir å lesa på,» sa Aina. «Hva leser du helst da?» spurte jeg, og så for meg voksende bunker med «Familien» og «Norsk Ukeblad». Det ble en pause. «Eg likte ganske godt sjølvbiografien til Doris Lessing» sa Aina, «men eg syntes ikkje ho skulle reist frå ungane.» Ny pause. «Men ho måtte kanskje...»

Vi fikk en interessant liten diskusjon om kvinnens handlingsrom i lys av Doris Lessings forfatterskap. I høst skulle Aina fjerne et par føflekker, og da fikk vi anledning til å gå dypere i materien. «Hva leser du nå da?» spurte jeg på slutten av konsultasjonen (som for ett år siden, men ganske sikkert i et annet tonefall). «Eg driv på med Jan Kjærstad. Likar du han?»